

JAA-002-001503 Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

October - 2019

Management Account - 1

[Old Course]

Faculty Code : 002

Subject Code : 001503

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપ છે.

- 1 શિવાની લિ.ના તા. 31-3-17 અને 31-3-18ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે : 20

મૂડી-દેવા	31-3-17	31-3-18	મિલકત-લેણા	31-3-17	31-3-18
શેરમૂડી	24,00,000	40,00,000	કાયમી મિલકતો	36,00,000	48,00,000
મૂડી અનામત	-	2,00,000	રોકાણો	8,00,000	6,00,000
સામાન્ય અનામત	16,00,000	10,00,000	ચાલુ મિલકતો	14,00,000	16,80,000
નફા-નુકસાન ખાતું	4,80,000	7,20,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	2,00,000	1,20,000
12%ના ડિબેન્ચર્સ	8,00,000	4,00,000			
લેણદારો	2,00,000	2,00,000			
દેવીહૂંડી	80,000	1,60,000			
કરવેરાની જોગવાઈ	4,40,000	5,20,000			
	60,00,000	72,00,000		60,00,000	72,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમ્યાન આવકવેરાના રૂ. 4,80,000 અને ડિવિડન્ડના રૂ. 6,00,000 ચુકવેલ હતા.
 - (2) વર્ષ દરમ્યાન કંપનીએ રૂ. 4,00,000નાં રોકાણો રૂ. 2,00,000માં વેચી નાખેલ હતા.
 - (3) તા. 1-7-2017ના રોજ સામાન્ય અનામતમાંથી બે ઈક્વિટી શેરદીઠ એક શેર બોનસ તરીકે આપેલ હતા.
 - (4) કાયમી મિલકતો પર રૂ. 4,00,000 ઘસારો માંડીવાળવામાં આવેલ હતો.
 - (5) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ 50% કાયમી મિલકતો વેચી દીધી હતી અને તેનો નફો મૂડી-અનામત ખાતે જમા કરેલ હતો.
- ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

1 પરિતા લિ.ના તા. 31-12-2016 તથા 31-12-2017ના પાકા સરવૈયા
નીચે મુજબ છે :

20

જવાબદારીઓ	31-12-16	31-12-17	મિલકતો	31-12-16	31-12-17
ઈક્વિટી શેરમૂડી	3,00,000	3,60,000	જમીન મકાન	1,80,000	3,36,000
શેર પ્રીમિયમ	60,000	72,000	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	1,20,000	1,24,200
સામાન્ય અનામત	30,000	48,000	ફર્નિચર	90,000	58,800
નફા-નુકસાન ખાતું	18,000	36,000	દેવાદારો	54,000	90,000
15%ના ડિબેન્ચર્સ	60,000	90,000	લેણીહૂંડી	18,000	30,000
લેણદારો	18,000	24,000	હાથ પર રોકડ	78,000	51,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	24,000	18,000			
કરવેરાની જોગવાઈ	30,000	42,000			
	5,40,000	6,90,000		5,40,000	6,90,000

વધારાની માહિતી :

- (1) બધીજ કાયમી મિલકતોની ખરીદી તા. 1-7-2017ના રોજ થયેલ છે.
- (2) તા. 31-12-2016ની શેરમૂડી પર 20% લેખે ડિવીડન્ડ ચુકવ્યું હતું. અને વર્ષ દરમ્યાન કરવેરાના રૂ. 36,000 ચુકવ્યા હતા.
- (3) જમીન મકાન પર 10% અને પ્લાન્ટ યંત્ર પર 15% અને ફર્નિચર પર 20% લેખે ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
- (4) તા. 30-6-2017ના રોજ જમીન અને મકાન રૂ. 90,000માં વેચ્યા હતા. (ચોપડે નોંધાયેલ કિંમત તા. 1-1-2017ના રોજ રૂ. 60,000) તથા રૂ. 30,000ની કિંમતનું ફર્નિચર રૂ. 18,000માં વેચ્યું હતું. ઉપરની વિગતો ને આધારે તમામ ગણતરીઓ સહિત ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

2 દેવલ લિ.નું તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરાં થતાં વર્ષનું વેપાર અને
નફા-નુકસાન ખાતું તથા તેજ રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

20

વેપાર અને નફા-નુકસાન ખાતું

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	3,60,000	વેચાણ	18,00,000
ખરીદી	9,60,000	આખર સ્ટોક	2,40,000
કાયો નફો	7,20,000		
	20,40,000		20,40,000
વહિવટી ખર્ચા	3,20,000	કાયો નફો	7,20,000
વેચાણ વિતરણ અને			
અન્ય ખર્ચા	80,000		
ડિબેન્ચર પર વ્યાજ	40,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	1,40,000		
ચોખ્ખો નફો	1,40,000		
	7,20,000		7,20,000

તા. 31-3-2018ના રોજનું પાકું સરવૈયું

મૂડી-દેવાં	રૂ.	મિલકત-લેણાં	રૂ.
ઓર્ડિનરી શેર દરેક		મકાન	7,20,000
રૂ. 100નો પૂરો ભરાયેલ	6,00,000	યંત્રો	4,00,000
8%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી દરેક રૂ. 10નો તેવા પૂરા ભરાયેલ	2,00,000	ફર્નિચર	80,000
અનામત અને વધારો	2,40,000	સ્ટોક	2,40,000
નફા-નુકસાન ખાતું	1,60,000	દેવાદારો	3,20,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	4,00,000	લેણીહૂંડીઓ	80,000
લેણદારો	2,20,000	રોકડ અને બેંકસિલક	1,20,000
કરવેરાની જોગવાઈ	1,40,000		
	19,60,000		19,60,000

નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો :

- (1) મૂડી-ગીયરીંગ ગુણોત્તર
- (2) દેવા-ઈક્વિટી ગુણોત્તર (લાંબાગાળાના દેવા મુજબ)
- (3) રોકાયેલી મૂડી પર વળતર
- (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસોના આધારે)
- (5) સ્ટોક ચલન દર
- (6) ઈક્વિટી શેર હોલ્ડરના ભંડોળ પર વળતરનો દર
- (7) કાયમી મિલકતો સાથે લાંબાગાળાના ભંડોળ નો ગુણોત્તર
- (8) ચાલુ ગુણોત્તર.

અથવા

2 તા. 31-3-2018ના રોજનું પાર્થ લિ.નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 20

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	4,00,000	પાઘડી	5,00,000
સામાન્ય અનામત	80,000	કાયમી મિલકતો	6,00,000
8%ની ગીરો લોન	3,20,000	સ્ટોક	1,20,000
લેણદારો	4,50,000	દેવાદારો	1,40,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	50,000	રોકાણો (ટૂંકા ગાળાના)	40,000
કરવેરા :		હાથ પર રોકડ	1,00,000
ચાલુ વર્ષના 40,000			
ભવિષ્યના 40,000	80,000		
નફા-નુકસાન ફાળવણી ખાતું (2018ના વર્ષના કરવેરા અને લોન પર વ્યાજ પછીનું) 2,40,000			
બાદ :			
સામાન્ય અનામત 80,000			
ડિવિડન્ડ ખાતે 40,000	1,20,000		
	15,00,000		15,00,000

વધારાની માહિતી :

વિગત	1-4-2017 (રૂ.)	31-3-2018 (રૂ.)
સ્ટોક	2,00,000	-
કુલ વેચાણ	-	24,00,000
ઉધાર વેચાણ	-	18,00,000
કાચો નફો	-	8,00,000

ઉપરની વિગતો પરથી નીચે આપેલ ગુણોત્તર શોધો અને ટૂંકમાં તેના ઉપયોગ જણાવો.
 (1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર (2) ચાલુ ગુણોત્તર
 (3) પ્રવાહી ગુણોત્તર (4) રોકાયેલ મૂડી પર વળતરનો દર
 (5) સ્ટોક ગુણોત્તર (6) દેવાદાર ગુણોત્તર
 (જરૂરી ગણતરી વર્ષના 360 દિવસો ધ્યાનમાં લઈ કરવાની છે.)

- 3 એક ધંધાકીય એકમની વિગત નીચે મુજબ છે : 15
 દિવસ વેચાણ (રૂ.) નફો (રૂ.)
 સોમવાર તથા મંગળવાર 1,20,000 25,200
 મંગળવારનું વેચાણ અને નફો અનુક્રમે રૂ. 18,000 અને રૂ. 10,800 સોમવાર કરતાં વધુ છે.
 ગણતરી કરો :
 (1) સમતુટ બિંદુએ વેચાણ
 (2) બુધવારના દિવસે વેચાણ રૂ. 36,000 થયું હોય, તો તે દિવસે કેટલો નફો કે નુકસાન હશે ?

અથવા

- 3 એક કંપનીને લગતી નીચેની માહિતી મળે છે : 15
 એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 60
 વેપારી વટાવ 5%
 એકમદીઠ માલસામાન રૂ. 18
 એકમદીઠ મજૂરી રૂ. 12
 કુલ સ્થિર ખર્ચ રૂ. 60,000
 ચલિત ખર્ચ મજૂરીના 100%
 (1) જો ખરેખર વેચાણ સમતુટ જથ્થા કરતાં 10% અને 15% વધુ હોય તો ચોખ્ખો નફો કેટલો ?
 (2) જો ખરેખર વેચાણ સમતુટ જથ્થા કરતાં 25% ઓછું હોય તો ખોટ કેટલી ?
 (3) જો ખરેખર નફો રૂ. 15,000 પ્રાપ્ત કરવો હોય તો સમતુટ જથ્થાથી કેટલા ટકા વધુ વેચાણ કરવું આવશ્યક છે ?

- 4 પ્રિશા લિ.ના સંચાલકો આગામી બજેટ મુદત માટે વેચાણ બજેટ બનાવવાની વિચારણા કરે છે. તમારે સંચાલકો સમક્ષ 15
 (1) દરેક વસ્તુની સીમાન્ત પડતર અને
 (2) નીચેનામાંથી કયું વેચાણ મિશ્રણ અપનાવવું તેની ભલામણ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

પડતરના હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે :

વિગત	વસ્તુ 'લાભ'	વસ્તુ 'શુભ'
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ. 2800	રૂ. 4000
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન	રૂ. 800	રૂ. 1200
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાકો		
A વિભાગ (કલાકનો દર રૂ. 40) ..	10 કલાક	15 કલાક
B વિભાગ (કલાકનો દર રૂ. 32) ..	8 કલાક	10 કલાક

એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચા મજૂરીના 125% લેખે. સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 9,60,000.
ઉપલબ્ધ વેચાણ મિશ્રણો :

- (1) વસ્તુ 'શુભ'ના 2000 એકમોનું ઉત્પાદન
- (2) વસ્તુ 'લાભ'ના 2800 એકમોનું ઉત્પાદન
- (3) વસ્તુ 'લાભ'ના 1500 એકમો અને વસ્તુ 'શુભ'ના 1100 એકમોનું ઉત્પાદન
- (4) વસ્તુ 'લાભ'ના 1200 એકમો અને વસ્તુ શુભના 1200 એકમોનું ઉત્પાદન

અથવા

- 4 નોંધ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 15
- (1) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો ખ્યાલ
 - (2) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનાં કાર્યો
 - (3) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ
 - (4) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદાઓ
 - (5) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનું સંગઠન
 - (6) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની ફરજો

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Right hand side figures show marks of each question.
(2) Necessary calculation is a part of answer.

- 1 Balance Sheets of Shivani Ltd. as on 31-3-17 and 31-3-18 are 20
as under :

Liabilities	31-3-17	31-3-18	Assets	31-3-17	31-3-18
Share capital	24,00,000	40,00,000	Fixed assets	36,00,000	48,00,000
Capital reserve	-	2,00,000	Investments	8,00,000	6,00,000
General reserve	16,00,000	10,00,000	Current assets	14,00,000	16,80,000
P & L A/c.	4,80,000	7,20,000	Preliminary expenses	2,00,000	1,20,000
12% Debentures	8,00,000	4,00,000			
Creditors	2,00,000	2,00,000			
Bills payable	80,000	1,60,000			
Provision for tax	4,40,000	5,20,000			
	60,00,000	72,00,000		60,00,000	72,00,000

Additional informations :

- (1) Rs. 4,80,000 as income tax and Rs. 6,00,000 as dividend were paid during the year.
- (2) The company has sold the investments of Rs. 4,00,000 for Rs. 2,00,000 during the year.
- (3) One bonus share per two equity shares was issued from general reserve as on 1-7-2017.
- (4) Rs. 4,00,000 were written off as depreciation on the fixed assets.
- (5) The company has sold 50% of fixed assets in the beginning of the year and has credited the profit to capital reserve account. From the above details, prepare the Statment of Sources and Applications of Funds.

OR

- 1 The Balance Sheets of Parita Ltd. as on 31-12-16 and 31-12-17 20 are given below :

Liabilities	31-12-16	31-12-17	Assets	31-12-16	31-12-17
Equity share capital	3,00,000	3,60,000	Land & Building	1,80,000	3,36,000
Share premium	60,000	72,000	Machinery	1,20,000	1,24,200
General reserve	30,000	48,000	Furnitures	90,000	58,800
Profit & Loss A/c.	18,000	36,000	Debtors	54,000	90,000
15% Debentures	60,000	90,000	Bills receivable	18,000	30,000
Creditors	18,000	24,000	Cash on hand	78,000	51,000
Bank overdraft	24,000	18,000			
Provision for taxes	30,000	42,000			
	5,40,000	6,90,000		5,40,000	6,90,000

Additional information :

- (1) All fixed assets were purchased on 1-7-2017.
- (2) Dividend was paid @ 20% on share capital as on 31-12-2016 and taxes of Rs. 36,000 were paid.
- (3) Depreciation is calculated at 10% on land and building, 15% on plant and machinery and 20% on furnitures.
- (4) Land and Building were sold for Rs. 90,000 on 30-6-2017 (Book value on 1-1-2017 was Rs. 60,000) and furnitures of Rs. 30,000 was sold for Rs. 18,000.

From the above mentioned particulars prepare Fund Flow Statement with all calculations.

- 2 Following is the Trading and Profit and Loss Account for the year 20 ending on 31-3-2018 and Balance Sheet on that date of Deval Ltd.

Trading and Profit and Loss Account

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening stock	3,60,000	Sales	18,00,000
Purchase	9,60,000	Closing stock	2,40,000
Gross profit	<u>7,20,000</u>		
	20,40,000	Gross profit	<u>7,20,000</u>
Administrative expenses	3,20,000		
Selling distribution and other expenses	80,000		
Interest on debentures	40,000		
Tax provision	1,40,000		
Net profit	1,40,000		
	7,20,000		7,20,000

Balance Sheet as on 31-3-2018

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Ordinary shares each of Rs. 100 fully paid	6,00,000	Building	7,20,000
8% Pref. share capital each Rs. 10 fully paid	2,00,000	Machines	4,00,000
Reserves and surplus	2,40,000	Furniture	80,000
Profit & loss A/c.	1,60,000	Stock	2,40,000
10% Debentures	4,00,000	Debtors	3,20,000
Creditors	2,20,000	Bills receivable	80,000
Tax provision	1,40,000	Cash and bank	1,20,000
	19,60,000		19,60,000

Calculate following ratios :

- (1) Capital gearing ratio.
- (2) Debt - equity ratio (on the basis of longterm liabilities).
- (3) Return on capital employed.
- (4) Debtors ratio (calculate on the basis of 360 days).
- (5) Stock turnover.
- (6) Rate of return on equity share holders fund.
- (7) Longterm funds to fixed assets ratio.
- (8) Current ratio.

OR

2 Following is the Balance Sheet of Parth Ltd. as on 31-3-2018. **20**

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity share capital	4,00,000	Goodwill	5,00,000
General reserve	80,000	Fixed assets	6,00,000
8% Pledged loan	3,20,000	Stock	1,20,000
Creditors	4,50,000	Debtors	1,40,000
Bank overdraft	50,000	Investments (short terms)	40,000
Taxation :		Cash on hand	1,00,000
of current year 40,000			
of future <u>40,000</u>	80,000		
Profit and Loss			
Appropriation A/c.			
(after charging interest			
on loan and taxation			
of 2018) 2,40,000			
Less :			
Gen.reserve A/c. 80,000			
Dividend A/c. <u>40,000</u>	<u>1,20,000</u>		
	15,00,000		15,00,000

Additional informations :

Particulars	Dt. 1-4-2017	Dt. 31-3-2018
	(Rs.)	(Rs.)
Stock	2,00,000	-
Total sales	-	24,00,000
Sales on credit	-	18,00,000
Gross profit	-	8,00,000

Calculate following ratios and state their application from the above particulars :

- (1) Gross profit ratio
- (2) Current ratio
- (3) Liquid ratio
- (4) Rate of return on capital employed
- (5) Stock turnover ratio
- (6) Debtors ratio (on the basis of 360 days of the year)

3 Following are the particulars of a manufacturing unit : 15

Day	Sales (Rs.)	Profit (Rs.)
-----	-------------	--------------

Monday and Tuesday	1,20,000	25,200
--------------------------	----------------	--------

Sales and profit of Tuesday are Rs. 18,000 and Rs. 10,800 more than those of Monday respectively.

Calculate :

- (1) Break even point.
- (2) If sales on Wednesday is Rs. 36,000, then amount of profit and loss.

OR

3 A company provides following particulars : 15

Selling price per unitRs. 60

Trade discount at.....5%

Material per unit.....Rs. 18

Labour per unit.....Rs. 12

Total fixed exp.Rs. 60,000

Variable expenses 100% of labour

- (1) Determine profit when actual sale is 10% and 15% more than break even sale.
- (2) Find out loss when actual sale is 25% less than break even sale.
- (3) To earn profit of Rs. 15,000 how many more percentage of sale than BEP sale is necessary ?

4 From the following particulars of Prisha Ltd. you have to 15
prepare statement showing marginal cost and contribution from each product and your's opinion regarding best sales mix.

Particulars	Product 'Labh'	Product 'Shubh'
-------------	----------------	-----------------

Selling price per unit	Rs. 2,800	Rs. 4,000
------------------------------	-----------------	-----------

Direct material	Rs. 800	Rs. 1,200
-----------------------	---------------	-----------

Labour hours per unit :

Dept. A (labour rate Rs. 40 per hr.)	10 hours	15 hours
--	----------------	----------

Dept. B (labour rate Rs. 32 per hr.)	8 hours	10 hours
--	---------------	----------

Variable exp. (% of labour)	125%	125%
-----------------------------------	------------	------

Fixed expenses Rs. 9,60,000.

Sales mix available :

- (1) 2000 units of 'Shubh' only.
- (2) 2800 units of 'Labh' only.
- (3) 1500 units of 'Labh' and 1100 units of 'Shubh'.
- (4) 1200 units of 'Labh' and 1200 units of 'Shubh'.

OR

4 Write notes : (any three) 15

- (1) Concept of management accounting
- (2) Functions of management accounting
- (3) Importance of management accounting
- (4) Limitations of management accounting
- (5) Organisation of management accounting
- (6) Duties of management accounting